

החברה להגנת הטבע

לשכת מנכ"ל

4 נובמבר, 2009

י"ז חשוון, תש"ע

לכבוד
אורי שני
מנהל רשות המים

לכבוד
גלעד ארדן
השר להגנת הסביבה

לכבוד
עוזי לנדאו
שר התשתיות

מכובדי,

הנדון: קידוחים חדשים בסמוך לנחל כזיב המאיימים על המעיינות והנחלים בגליל המערבי

אני פונה אליכם בבקשה דחופה לעצור את הקמתו והפעלתו של קידוח אבן מנחם 2 בגליל המערבי, ולהימנע מקידוחים נוספים באזור זה, זאת בשל החשש הכבד כי תוספת קידוחים עלולה לגרום לפגיעה ממשית בשפיעת המעיינות שבאזור ובמערכות האקולוגיות של הנחלים.

בימים אלה מתקדמת הקמתו של קידוח אבן מנחם 2, הממוקם כ-2 ק"מ צפונית מזרחית לעין זיו, המעיין הגדול ביותר של נחל כזיב. קידוח זה הינו חלק מ"קידוחי הבצורת" אותם מקדמת רשות המים. באתר הקידוח הוקם כבר משטח עבודה, לקראת הבאת מכונת הקידוח. באזור זה מתוכנן קידוח נוסף בשם גורן 1, הממוקם כ-3 ק"מ צפונית מערבית לעין זיו, ו-3 ק"מ דרום מזרחית לעיינות כרכרה שבנחל בצת.

נביעת עיינות כרכרה המזינים את נחל בצת הופסקה מזה עשור שנים בשל איבת-יתר מתמשכת מקידוחי שומרה שבמעלה האקוויפר. כתוצאה מכך, הפך הנחל האיתן שופע המים, טחנות קמח עתיקות, שבילי טיול קסומים עצי דולב ענקיים ושפעת צומח וחי, לנחל אכזב ההולך וגוסס לנגד עינינו.

לאחר שמעיינות נחל געתון נתפסו לפני עשרות שנים וכאמור יובש נחל בצת, נותר נחל כזיב, שהינו מהיפים שבנחלי הארץ, הגדול והעשיר בנחלי הגליל המערבי, בו עדיין זורמים מים כל השנה. בדומה לנחל בצת, גם נחל כזיב עשיר בצומח וחי, עצי דולב ענקיים גדלים בו וטחנות קמח רבות לאורכו מזכירות את עברו המפואר. תוספת הקידוחים המוצעת כיום סמוך לעין זיו, מעלה, אפוא, חשש כבד לפגיעה הן במעיינות נחל כזיב והן במעיינות אחרים בנחלי הגליל המערבי.

לבקשת אגף תכנון ברשות המים (אז נציבות המים) הוכן ב-2001 ע"י אורי כפרי ואבנר קסלר דו"ח הקרוי "תכנית תכנון הידרו גיאולוגי לפיתוח, הפקה וניצול באגן כברי". הדו"ח בחן את המרחב בו זורמים הנחלים בצת, כזיב וגעתון ומציע לקדם תכנית לביצוע של מספר קידוחים באזור. דו"ח כפרי-קסלר מצביע במפורש על סכנת פגיעה בשפיעת המעיינות באזור, כתוצאה מהגברת השאיבה באזורים הממוקמים במעלה הנחלים בצת, כזיב וגעתון. על פי הדו"ח, שאיבה בהיקפים של 5 מלמ"ק בשנה, תגרום, בתרחיש החמור יותר, לירידה בשפיעת המעיינות בנחל כזיב, בצת וגעתון בש יעור של 3.7 מלמ"ק.

אסור לבנות על פרחי הבר. רגע לפני שהרקפות, הנרקיסים ופרחי האירוס נכחדו, ילדי ישראל למדו שאסור לקטוף את פרחי הבר. כיום, הפעילות לשמירת הטבע והסביבה ממוקדת בתכנון השומר על מרחבים פתוחים ועל השבת הטבע וה"ירוק בעיניים" לערים.

החברה להגנת הטבע

לשכת מנכ"ל

החברה להגנת הטבע סבורה כי מדיניות רשות המים, המתאפיינת בהרחבת השאיבה וגריעת מים מהאוגר על חשבון העתיד, תוך כדי הורדת המפלסים באקוויפרים המזינים מעיינות ונחלים, בעייתית ביותר ועלולה להחמיר עוד יותר את החורבן וההרס אשר נגרמו לנחלי ישראל, לאחר עשרות שנים של שאיבת יתר קשה ובלתי מתחשבת. מדיניות זו עלולה לדרדר נחלים נוספים אל מותם, ומצביעה על כך שלאחר נחל בצת, נחל כזיב הוא הבא בתור.

אנו סבורים כי יש לעצור את המשך ההרס של מעט הנחלים החיים שנותרו. אין לנו יותר נחלים שאפשר להעמידם במבחן. עלינו לשוב ולהזכיר כי שאיבת-יתר אינה הפתרון למשבר המים אלא הגורם המרכזי שלו, והיא תפיל חללים נוספים מנחלי הארץ.

החברה להגנת הטבע סבורה שפתרון המחסור החמור במים איננו מצוי בייבוש הנחלים ובסדרת קידוחים אינסופית, אלא, במסגרת התוויית מדיניות המחויבת להעמיק את החיסכון היעול והקטנת הצריכה, הן באופן מיידי והן לטווח ארוך, ובהגדלת היצע המים בטכנולוגיות ידידותיות ככל שניתן.

אני פונה אליכם ומבקש לעצור את קידום הקידוח בא בן מנחם 2 וקידוחים נוספים בגליל המערבי, משום הסכנה לעצם קיומם של המעיינות והנחלים אשר מהווים נכס טבעי וציבורי שאין לו תחליף.

בברכה,

אבינועם בן יצחק
מנכ"ל החברה להגנת הטבע

העתק:

פרופ' דן ביין (שופט בדימוס) - יו"ר ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת משבר המים
חברי ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת משבר המים

אסור לבנות על פרחי הבר. רגע לפני שהרקפות, הנרקיסים ופרחי האירוס נכחדו, ילדי ישראל למדו שאסור לקטוף את פרחי הבר. כיום, הפעילות לשמירת הטבע והסביבה ממוקדת בתכנון השומר על מרחבים פתוחים ועל השבת הטבע וה"ירוק בעיניים" לערים.